

32667

Herziening EG-richtlijn handel in broeikasgasemissierechten
Plenaire behandeling, inbreng 1eT SP-fractie.

De SP-fractie vindt de grondgedachte achter het emissiehandelssysteem nog steeds een goede.

Je stelt een absoluut plafond vast voor de emissie, verlaagt dat vervolgens periodiek.

Zo kunnen via het prijsmechanisme de schaarste verdelen en op de meest kosteneffectieve wijze het maatschappelijk doel realiseren.

Een soort sociale variant op het kapitalisme, de woordvoerder VVD-fractie zou hier tranen van in de ogen moeten krijgen.

Tot zover mijn lof.

Helaas is de praktijk een stuk weerbarstiger.

Je kan ook zeggen: het systeem is zo lek als een mandje.

Dat moet wat ons betreft zo snel mogelijk veranderen.

Wat zien wij als de belangrijkste probleempunten?

Een.

Het emissieplafond is te hoog, waardoor de prijs van emissierechten te laag is om een serieuze prikkel te vormen.

Onze oplossing: plafond omlaag brengen.

Twee.

Het is een Europees systeem waardoor aan de buitengrenzen problemen ontstaan voor bedrijven die mondiaal opereren, dus mondiaal concurreren.

Zij hebben last van kostenverhogende factoren, waar hun concurrentie in Azië of de VS geen last van hebben.

Onze oplossing voor dit probleem: streef naar het opschalen van het ETS tot een mondiaal systeem en zolang dit nog niet het geval is: reken af aan de grens via een cross border tax adjustment.

Zo wordt er weer een eerlijk speelveld gecreëerd.

Drie.

Er worden nog steeds te veel gratis rechten weggegeven.

Dat doet de prijs geen goed.

SP-oplossing: zo snel mogelijk 100% veilen.

Vier.

Het Clean Development Mechanism en in minder mate Joint Implementation zijn alternatieve wegen om emissierechten te verwerven die in de praktijk lastig te controleren zijn, maar knap pervers kunnen uitwerken voor het systeem als geheel.

Opvallend is dat Nederland een van de grootverbruikers van CDM is.

Onze oplossing: stel strengere regels aan CDM en verlaag het maximaal aandeel CDM in de realisatie van de taakstelling.

Daarover een concrete vraag: in de Nota naar aanleiding van het verslag wordt gesteld dat NL niet de mogelijkheid heeft om de gebruikslimiet voor CDM-JI naar beneden bij te stellen, aangezien deze limiet in de Europese Richtlijn is vastgelegd.

Is het in dit geval niet toegestaan om in onze nationale wetgeving strenger te zijn?

Europees commissaris Hedegaard heeft in november 2010 aangekondigd dat per 1 januari 2013 CDM-rechten die zijn verkregen met de reductie van de drijfgassen HCF-23 en N₂O in ontwikkelingslanden niet meer erkend worden. [FD, 25nov2010]

Dat levert de perverse prikkel op dat Chinese bedrijven méér broeikasgassen zijn gaan produceren, om ze vervolgens met subsidie te gaan reduceren.

Per saldo levert dat niet minder maar méér broeikasgassen op.

Vragen aan de staatssecretaris:

Heeft NL na 25-11-2010 nog dergelijke rechten aangekocht?

Sluit hij uit dat NL voor 1-1-2013 nog van deze maas in de emissiewet gebruik zal maken?

Erkent hij dat de €70 miljoen die NL hier tot dusver aan besteed heeft weggegooid geld was, dat hij dus feitelijk deze rechten nogmaals moet aankopen?

Voorzitter, in aansluiting op mijn inbreng bij de Begrotingsbehandeling vorige week lijkt NL ook hier weer de smeerkees van Europa te zijn.

Vijf.

Niet alle sectoren die thuishoren in het emissiehandelsysteem vallen daaronder of volledig onder.

De luchtvaart valt in de tweede categorie, de zeescheepvaart in de eerste.

Ik zou graag de verzekering krijgen van de staatssecretaris dat NL zich in EU-verband sterk gaat maken om de zeescheepvaart onder te brengen in

het ETS, nu de onderhandelroute via de International Maritime Organisation nog weinig oplevert.
Zo nodig overweeg ik op dit punt een motie.

Mevrouw Van Veldhoven heeft een amendement op nr.13 ingediend om ook besparingen buiten het ETS in Nederland in aanmerking te laten komen voor emissierechten.

Volgens mijn informatie wordt dit in Duitsland en Frankrijk ook gedaan, kunnen daar bv. investeringen in energieneutrale gebouwen mede langs deze weg gefinancierd worden.

De SP-fractie vindt dat een interessante gedachte, maar ik zie wel weer allerlei nieuwe risico's opduiken voor dubbeltellingen en andere perverse mechanismen waar wij juist graag vanaf willen.

Graag een reactie van de staatssecretaris op dit punt.

Daarmee kom ik op een laatste belangrijk kritiekpunt op het wetsvoorstel. De regering gebruikt de veilingopbrengst volledig om de algemene middelen van de minister van Financiën te spekken.

De Raad van State was al zeer kritisch over hoe zich dit verhoudt met artikel 10, derde lid, van de Richtlijn.

De Raad betwijfelt of de 50% terugploeg uit de Richtlijn een aanbeveling en geen eis is, zoals de regering stelt.

Wij delen deze twijfel en steunen het amendement van mevrouw Van Veldhoven op dit punt.

Maar onze kritiek bij de schriftelijke inbreng ging veel verder.

Welke bedrijven vallen onder het ETS?

Dat zijn grote, op de mondiale markt opererende bedrijven als Tata, Dow Chemical en Nyrstar.

Zij krijgen grote problemen als we naar 100% veilen gaan, zeker als we de prijs van emissierechten naar een wat serieuzer niveau brengen, en de opbrengst wordt volledig afgeroomd naar de algemene middelen.

Zeker als er ook nog eens vergeten wordt om tegelijkertijd een Europese cross border tax adjustment in te voeren.

Dan draaien we onze energieintensieve industrie de nek om, terwijl de SP wil dat de onze energie-intensieve industrie zo snel mogelijk transformeren naar een duurzame industrie.

Bij de schriftelijke inbreng heb ik de vraag gesteld: waarom niet minstens 90% terugsluizen in de vorm van geoormerkt geld voor investeringen in energie-efficiency, gebruik van duurzame energie e.d.

Zo zorgen we ervoor dat we deze bedrijven beter bestand maken tegen de voortgaande stijging van de fossiele energieprijzen en behouden we deze cruciale basisindustrieën voor Nederland.

Om deze reden heb ik een subamendement op nr.PM ingediend, waarbij 50% vervangen wordt door 90%.

Volgend punt.

In de Nota naar aanleiding van het Verslag wordt op een vraag van de SP-fractie aangegeven dat bedrijfsbeëindiging niet kan leiden tot een terugvordering van gratis verstrekte emissierechten voor het lopende jaar. Dat zet de deur open voor windfall profits en regelrechte fraude.

Als je op 15 januari je bedrijf beëindigt kan je 95% van de emissierechten voor het lopende jaar te gelde maken.

Dat moet toch niet mogelijk zijn?

De staatssecretaris zegt: “De richtlijn biedt niet de mogelijkheid om ook deze rechten terug te vorderen.”

Volgens mij klopt dat antwoord niet.

De richtlijn verbiedt helemaal niet om op deze grond rechten terug te vorderen, verplicht ons alleen niet om dit te doen.

Ik vraag de staatssecretaris om het wetsvoorstel alsnog op dit punt aan te passen en overweeg, als hij hiertoe niet bereid is, ook op dit punt alsnog met een amendement te komen.

Ik rond af.

Het Europese emissiehandelssysteem is op dit moment nog een mooie droom.

We moeten ervoor zorgen dat die droom uitkomt en niet ontaardt in een nachtmerrie.

Paulus Jansen,

Woordvoerder energie/klimaat SP Tweede-Kamerfractie.